

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de donăori 24 fl., — de trei ori 80 fl.
rândul cu litere garmond.

Războiul ori pace?

Sibiu, 21 Octomvrie n.

Încă nu s'a limpezit situația. Nu se știe nici acum, dacă ne putea bucura încă multă vreme de bunătațile păcii, ori apoi e inevitabilă ciocnirea de arme, fie între Turcia și Bulgaria, pentru declararea independenței acesteia din urmă, fie între Sârbia și monarhia noastră, pentru anexarea Bosniei și Herțegovinei. Fapt e, că prin aer e mult miros de prav de pușcă, și într-o bună dimineață ne putem pomeni cu știrea autentică, că monarhia noastră cu adevărat mobilizează. Pe cale rezervată, cu eschiderea informării publicului, se zice, că deja sunt făcute toate dispozițiile, ca corpul de armată 7 din Timișoara, 12 din Sibiu și 3 din Zagreb, se poată fi mobilizat oricând, în curs de câteva zile, pentru a-și face intrarea în Belgrad, în capitala Sârbiei.

Să presupunem însă că acestea sunt numai măsuri de precauție, pentru eventualitatea casului de extremă necesitate, și se espunem situația așa cum stă ea astăzi.

În Sârbia tot crește mereu dorul de a se începe războiul cu Austro-Ungaria, iar în Turcia se fac serioase pregătiri pentru un război în contra Bulgariei. Focul amenință deci din două părți cu izbucnirea flăcărilor, cari cine știe, până unde vor sări, și ce vor mai aprinde? Pentru că materii explosive se află din abundență cam pretutindenea, pe unde și până acum ordinea, pacea și liniștea a fost susținută numai cu baionetele, cu volnicia și cu teroarea.

Pecând acasă în Sârbia se fac organizări de bande de insurgenți, și se procură cu mare grabire material și unelte de război, ministrul de externe al Sârbiei a plecat pe la curțile mari din Europa, ca se formeze și să ceară sprijin pe seama

Sârbiei. A mers întâiu la Berlin, pentru că părerea generală a celor din Sârbia e, că în Germania se pot Sârbii mai bine crede, decât în Austro-Ungaria, de exemplu. Înainte de plecare, moștenitorul de tron al Sârbiei l-a sfătuit, se spună pretutindenea pe unde merge, că vorbește în numele celor 250.000 baionete de acasă! Moștenitorul de tron al Sârbiei e adevărat pe partea celor ce voiesc războiul cu orice preț, pe când tatăl său, regele Petru, s'ar feri din toate puterile de un război, din care știe, că numai bătut poate se iasă.

De o părere cu regele Petru sunt apoi și ministrii sei, și cum am văzut, chiar și majoritatea Scupșinei, pentru că toți văd înainte urmările funeste ale unui război purtat cu puteri atât de inegale: de o parte Sârbia cu Muntenegru, în cazul cel mai bun cu 400.000 de soldați, de altă parte Austro-Ungaria, cu un milion și jumătate de ostași, și în plus încă și tripla alianță la spate.

Și totuși, trebuie se le dea omul dreptate Sârbilor, când ei și pe lângă convingerea, că vor fi bătuți, totuși insistă pe lângă declararea războiului, pentru că din punct de vedere național rezonarea lor e foarte logică și corectă.

Ei zic așa: Până acum am fost nutriți de speranța, că la o ocaziune binevenită Europa ne va da nouă Bosnia și Herțegovina, pentru că ele împreună se formăm un regat mare sârbesc. Acuma, prin anexarea acestor două țări la monarhia austro-ungară, ni s'a luat această speranță. Am pierdut un vis plăcut. Vrem război cu Austro-Ungaria, pentru că Europa, care sigur va interveni, să ne redea această speranță, acest vis. Iar dacă nu va interveni Europa, cu atât mai bine. Austro-Ungaria va ocupa și Sârbia, și atunci din punct de vedere național e un câștig mare pen-

tru noi, pentru că atunci cel puțin toți Sârbii suntem la un loc!..

Iată un ideal frumos al unui popor deștept și resolut. Nu i pasă, că ajunge sub domnie străină, numai se fie împreună cu frații sei, se fie întreaga familie la oaltă, întregul neam sârbesc unit într'un corp puternic național, — irelevant că cine-l stăpânește!..

Cumcă ministrul de externe al Sârbiei, domnul Milovanovici, cu ce rezultat va umbla pe la curțile mari europene, nu se poate ști înainte. Cuvinte de mângâiere va primi sigur pretutindenea, cuvinte de încurajare însă nici unde, și astfel de geaba se va provoca la cele 250.000 de baionete de acasă, pentru că ele nu va speria pe nimeni. Dar credem, că scopul călătoriei sale nici nu e acela de a speria, ci mai mult de a îndupleca pe cei mai tari, ca să facă parte Sârbiei de vre-o recompensă oarecare, cu care să poată fi liniștită. Opiniunea publică de acasă. În punctul acesta însă cu greu se vor putea uni puterile mari europene, pentru că sunt și de acelea, cari nu vreau să știe nimica de vre-o recompensă, nici pentru Sârbia, nici pentru Muntenegru, după ce nici unul din statele acestea nu a pierdut absolut nimica, deci nu au pentru ce să fie recompensate. Dacă e vorba de recompensă, ea compete numai Turciei. Peste tot, puterile mari europene nu sunt de acord cu programul stabilit din partea ministrilor de externe din Rusia și Anglia pe seama unui congres al puterilor, și programul, publicat și de noi în numărul trecut, va trece încă prin mari modificări până va fi compus astfel, ca să poată fi acceptat de toate puterile. Până atunci cei scurtați în drepturile lor fac pregătiri de război, și cine știe, dacă nu se va întruni congresul puterilor mari abia atunci, când vor trebui să fie stabilite și — condițiunile de

pace între cei ce se vor război? Pentru că, cum am spus, miros de prav de pușcă este destul prin aer.

Salvarea școalelor confesionale.

„Gazeta Transilvaniei” în numărul 217 la loc de frunte și sub titlul sugestiv „Un strigăt al Românilor din Săcuime” se ocupă cu soarta școalelor confesionale din părțile M.-Vasarheiului și ajunge la concluzia, că cercurile din Blaj și Sibiu n'au întreprins nici o măsură pentru salvarea acestor școli, amenințate cu peire. Din loc competent suntem autorizați a declara, că în munca întreprinsă, pe care o desvoltă consistorul nostru pentru salvarea școalelor confesionale, tocmai școalelor din Săcuime li-se dă atențiune deosebită. Pentru susținerea acestor școli și până acum s'au adus jertfe considerabile. Strigătul Românilor din Săcuime, cu deosebire al Românilor din comunele bis. mixte cu gr. or. și gr. cat. așezate pe văle Murășului și ale Târnavei-mici, are un fond pe cât de jalnic, pe atât de adevărat. Pactul dintre consistorul din Sibiu și cel din Blaj, încheiat la anul 1894 cu cele mai bune intenții nu s'a observat conștiențios din partea tuturor celor chemați. Casurile din comunele bis. Crăciunel, Cetate-de-baltă, Blăjeș, Șoimușul-român, Bobo-halma etc. etc. sunt dureros de elocvente. Va veni vremea, când va trebui să se facă lumină.

Și fiindcă în articolul „Gazetei” se face pomenire de școala confesională din Vidrasău, dăm și informațiunile ce ne-am câștigat cu privire la această școală. În sensul pactului, confesiunea cu credincioși în majoritate figurează ca susținătoare a școlei, are jurisdicțiune asupra treburilor școlare, solvește competența la fondul de pensii regnicole etc., iar confesiunea în minoritate contribuie în raport ca numărul credincioșilor la acoperirea competențelor învățărești. Până la anul 1900 școala din Vidrasău a funcționat cu caracter gr. or. În anii 1901 și 1902 învățătorul de pe atunci zăcea bolnav de un morb incurabil. În timpul acesta credincioșii gr. cat. și-au adus învățătorul gr. cat. și au declarat școala confesională din Vidrasău cu caracter gr. cat. Jurisdicțiunea asupra școlei începând din anul 1900 a trecut la autoritatea bis. gr. cat. În anul 1902 credincioșii ambelor confesiuni au încheiat un nou pact, care a fost aprobat și din partea consistorului din Sibiu sub nr. 8918/902. Cu toate acestea averea bi-

FOIȘOARĂ.

Din istoria Bulgariei.

După retragerea peste Dunăre a legiunilor romane și a unui număr oarecare de locuitori din Dacia lui Traian, împăratul Aurelian, precum și urmașii sei, s'au nevoit foarte mult, ca să liniștească partea aceea a imperiului de turburările aduse de câțra barbari.

Cu toate acestea, și Românii de acolo au avut mult de suferit din cauza barbarilor ce treceau pe pământul lor, venind, atât din Dacia lui Traian, cât și de câtră Marea-Neagră.

Goții, Alanii, Hunii, și alți barbari, devastară și prădară unii după alții Dacia lui Aurelian. Românii resuflau atunci câte puțin, când barbarii s'au luptau ei între ei și se slăbeau între dâșii, și atunci rămăneau iar sub imperiul roman.

Deja vastul imperiu roman era împărțit în două mari părți, în Orient și Occident, însoț de sub împăratul Valentinian I (anul 364). Imperiul de Occident a căzut, din cauza invasiunii barbarilor, și prin moliștea din lăuntru, la anul 476. Imperiul de Orient a existat însă mulți secolii. Sub acesta din urmă au rămas Românii din Dacia lui Aurelian până la ve-

nirea Bulgarilor. Ei trăind departe de moliștea corupătoare a capitalei imperiului bizantin, își conservară intactă viața, datinile și moravurile cele vechi, precum și străbuna lor virtute militară. Dintre ei eșiau din când în când bărbați, cari ridicându-se până la înalta demnitate de imperator, mai sprijineau și mai opreau, pe panta căderii lui, imperiul de Orient. Dintre Românii din Dacia lui Aurelian a fost Galerius al 7-lea imperator al Romei, după Aurelian. El a fost din Moesia, sau Dacia Ripensă. S'a numit și Armentarius, pentru că fusese păstor. Tot din Dacia lui Aurelian a fost și imperatorul Lucius. În suși faimosul imperator Justinian, care a împărțit la Constantinopol cu atâta glorie, a fost Român, născut în Dacia Mediteraneană.

Românii din Dacia lui Aurelian începuseră de timpuriu a-și manifesta tendința, de a se emancipa de către imperiul bizantin. Ei, din cauza certurilor religioase, se sculară cu armele în contra imperatorului de răsărit, Anastasiu. Sub comanda lui Vitalian, bat 65.000 imperiali, pradă toate până la Constantinopol, iau mulți prizonieri și mult material de răzbel. Această răscoală a durat șapte ani (511—518).

Pe la 626 Bulgarii, sub ducele lor Cubrat, formau o mare domnie la Don. După moartea lui Cubrat (666), cei cinci fii ai săi, cu tot consiliul ce tatăl lor le dedese la moartea sa de a nu se desuni

și de a domni împreună, ei începură a se desbina și a se risipi în diferite părți. Cel d'al treilea dintr'ânșii, Asparug, se stabilă în Honglon (ținutul dintre Prut, Dunăre și Marea Neagră). Acești Bulgari, sub comanda lui Asparug trecu Dunărea și cuprind amândouă Moesiile (680). După aceasta Asparug trecu Emul și pradă Tracia. Imperatorul bizantin Constantiu Pogonat, neputând să învingă forțele Bulgarilor, încheie pace cu dâșii și le plătește tribut.

La venirea Bulgarilor în Dacia lui Aurelian, Românii de acolo se retraseră cu căpeteniile lor către munții Emul, astfel precum făcuseră și până aci, de câte ori erau supărați de năvălirile barbarilor ce precedase Bulgarilor. Cu venirea Bulgarilor în Dacia lui Aurelian, Românii de acolo nu numai că nu încercară nici o vătămare, ba din contră, se înfrățiră. Românii uniră domnia lor din Dacia Mediteraneană cu domnia Bulgarilor din amândouă Moesiile*) și formară astfel un mare regat, care a avut o durată strălucită de

*) Dacia lui Aurelian se împărțea în Dacia Ripensă și Dacia Mediteraneană. Dacia Ripensă cuprindea cele două Moesii, adevărat partea de pământ dealungul Dunărei de la Marea Neagră și până în hotarul Ungariei; iar în lat cuprindea cam pe jumătate distanța din Dunăre până în Balcani. Dacia Ripensă deveni și se numi Bulgaria propriu zisă. Dacia Mediteraneană cuprindea tot pământul din hotarele celor două Moesii și până în Balcani. Ea rămase țară a Românilor.

mai mulți secolii, și care fu mai totdeauna teroarea imperiului bizantin. Regii acestui puternic stat se alegeau, atât dintre Bulgari, cât și dintre Români, dar cea mai mare parte dintre ei au fost Români.

După moartea lui Asparug urmează Terbeliu (683). Sub acest împărat, care a domnit 44 de ani, se poate pune unirea Bulgarilor cu Românii. El, în fruntea Românilor și a Bulgarilor, bate pe Arabii cari fuseseră gonțiți de sub mureii Constantinopolului și cari își întorseseră armele în contra Bulgarilor. Justinian al II-lea este bătut de Terbeliu și silit a-i plăti tribut. După moartea lui Terbeliu (727) succed la tron Carmesiu și alții, asupra cărora n'avem nimic remarcabil de zis.

La 807 se sue pe tronul Bulgaro-Român Crumu. Sub Leon al V-lea, imperatorul bizantin, Crumu înconjoară Constantinopolul și îi arde foburgurile, iar la 814 intră în Tracia, pradă Adrianopolul, robește 50 mii oameni, femei și copii, și îi duce în Moesia. El moare la 830.

Simeon regele Românilor și al Bulgarilor, bate cumplit armata bizantină. Leon al VI-lea cere ajutorul Ungurilor și Simeon se vede constrâns să facă pace cu Bizantinii. Dar mai pe urmă Simeon atacă cu furie pe Unguri, îi bate și îi alungă foarte departe.

(Va urma.)

sericea gr. or. a fost pusă sub sechestru prin sentință judecătorească pentru competențele fondului de pensii regnicole de pe anii 1901, 1902, 1903 și 1904, pe cari competențe, începând din anul 1900, trebuia să le solvească susținătorul școlii, adică biserica gr. cat. Elevii noștri au fost tratați master, nu li s'a dat nici loc de șezut în băncile școlii, ci trebuiau să stea în picioare. Despre aceasta învățătorul gr. cat. a dat o declarație în scris spunând, că preotul său (I. V.) l-a îndemnat să procedeze astfel. Cu toate acestea, consistorul din Sibiu n'a încuviințat cererea credincioșilor gr. or. de a se desface de gr. cat. și a le crea un post ambulant cu cei din Malomfalău, ci i-a îndrumat să rămână și mai departe în legătură cu credincioșii gr. cat., iar pentru disciplinarea parohului abusiv s'a adresat consistorului din Blaj încă în anul 1905.

Aceasta e starea lucrului. Consistorul din Sibiu și-a făcut deci datoria. Totodată suntem autorizați a declara, că aceste informațiuni n'au fost date cu tendința de a forma act de acuză la adresa Consistorului gr. cat. din Blaj, care nu se poate face responsabil pentru unelțile organelor sale subalterne. Consistorul din Sibiu stă în relații bune cu consistorul din Blaj și nutrește firma speranță, că în aceste momente critice, în lucrare sinceră și prietenească cu Consistorul din Blaj va afla căile și mijloacele pentru sllvarea și asigurarea școalelor confesionale.

„Gazeta Transilvaniei”, care ne-a dat prilejul la aceste lămuriri, credem a fi săvârșit un lucru de folos cauzei școlare, pentru care îi suntem mulțumitori.

Apelul Turcilor către Maghiari.

Mai multe ziare turcești le revoacă Maghiarilor în memorie binefacerile de cari s'au bucurat ei totdeauna din partea Turciei, când se aflau în primejdie, ori în strâmtoare. Unele aduc portretele domnitorilor maghiari, cari cu ajutorul Turciei au pus mâna pe domnie, precum și pe ale acelor, cari alungați ori fugiți din țară, în Turcia au aflat adăpost și odihnă pentru restul vieții. Toate acestea în scopul de a îndupleca pe Maghiari, ca se dea acuma și ei mână de ajutor Turciei, ca Bosnia și Herțegovina să nu fie rupte din teritoriul turcesc, ci să rămână proprietatea Turciei. E îndoișător apelul pe care-l adresează întregului popor maghiar ziarul turcesc „İkdam” în privința aceasta. E de cuprinsul următor:

„Frați maghiari! Până acum s'a vorbit atâta despre originea noastră comună, despre înrudirea noastră. Dar cu deosebire în aceste momente triste, noi trebuie să ne aducem aminte, că suntem frați. Membrii aceleiași familii au datoria sfântă de a se bucura unii de norocul celorlalți, de a se mângâia și a plânge împreună durerile, cari i-au ajuns pe unii dintre ei. Astăzi poporul turcesc a ajuns la disperare, la marginea prăpastiei, și în durerea lui și-a adus aminte de frații săi maghiari, față de cari totdeauna a avut cele mai adânci simpatii, și cu toată încrederea s'a întors spre acei maghiari, cerându-le un sfat, un cuvânt de mângâiere.

Austria, care a stat totdeauna în fruntea cetelor autoritare, Austria care s'a luptat să stingă totdeauna și singura rază de libertate ce ajunge la popoarele sale, care s'a luptat în contra ideilor revoluțiunii franceze, iar în contra luptătorilor pentru libertate ai maghiarilor a trimes regimintele lui Brunswick și cetele cazacilor, Austria, care a trimis în pribegie pe patrioții voștri, această Austrie s'a năpustit acuma în contra libertății Osmanilor, care acuma începe a încolți. Ea vrea să zdrobească în Orient această libertate și să zdruncine astfel echilibrul.

Frați maghiari! Voi, cari în Europa ne sunteți cei mai de aproape înrudiți prin sângele vostru, veți răbda și voi acest atentat al Austriei, al acelei Austriei, care de secolii s'a luptat, ca să vă nimicească neamul vostru, ființa voastră, prin forța brută, prin violență și jafuri? O călcare de drept, de tratare în secolul al douăzecilea, o veți aproba și voi, ca un nobil popor frate să cadă jertfă lăcomiei Austriei? Sau voiți și voi, ca în lumea politică să nu domnească decât minciuna, înșelătoria și între popoare să nu mai domnească nici o idee sfântă? Vă uniți și voi la acțiunea de distrugere a Austriei, al cărei mare păcat este împărțirea Poloniei?

Dacă este ceva, care îl cutremură adânc pe poporul osman, aceasta este tocmai ocuparea celor două provincii, care s'a făcut acum treizeci de ani, prin politica lui Andrassy, iar acum se ocupă definitiv, tot prin conlucrarea Ungurilor. Prima rană în corpul nostru a tăiat-o Andrassy, și rana care de treizeci de ani începuse a se vindeca, au trebuit să o inoiască tot

Ungurii! Căci și ridicarea prințului Ferdinand în contra noastră, tot la Budapesta s'a pus la cale. Budapesta a fost acel oraș, care i-a dat cinstea unui rege, înjind prin aceasta demnitatea Turciei, și toate pornirile în contra noastră primesc aprobare la Budapesta.

Veniți-ne în ajutor! Durerea, pe care noi o simțim, ne-o pot alina numai prietenii noștri maghiari, pe cari noi i-am iubit, căci au sângele nostru, carne din carnea noastră, sunt frații noștri!”

Aud, și înțeleg oare compatrioții maghiari acest glas de durere și de desperare?...

Din Bucovina.

Organizarea partidului român.

Spuneam în numărul trecut, că frații din Bucovina, împărțiți până aci în mai multe partide politice, s'au împăcat și s'au unit într'un singur partid român, numit partidul național-creștin-social român. Luăm act cu plăcere acum despre punerea la cale a unei organizări sistematice a acestui partid, pe temeiul statutelor votate din partea adunării naționale, ținută luni în Cernăuți.

Statutele sunt următoarele:

I. Scopul partidului.

1. Partidul național-creștin-social român din Bucovina are de scop a promova în cadrul credinței pentru împărat și împărăție în Austria interesele naționale, confesionale, culturale, politice și economice ale Românilor bucovineni.

2. În privința națională partidul vrea să obțină pentru limba română drepturile ei cuvenite la dirigații, în școli și în viața obștească.

3. În privința confesională și culturală el va griji de progresul Românilor bucovineni pe temeiul legii, limbei și al obiceiurilor lor.

4. Atât în treburile naționale, cât și în cele confesionale și culturale, partidul național-creștin-social își rezervă deplina sa independență.

5. În toate celelalte trebi politice și economice el adoptă programul partidului creștin-social-ustriac și se alipește partidului creștin-social din Viena.

II. Membrii partidului.

1. Membri ai partidului sunt toți alegătorii români creștini, cari se înscriu în listele partidului.

2. Inșușirea de membru începe în momentul înscrierii în listă și încetă în momentul esirei anunțate sau a excluderii hotărâte.

3. Membrii:

a) Eseroiță dreptul activ și pasiv de alegere în partid;

b) au dreptul de a lua parte la toate adunările, debaterile și votările partidului și de a face propuneri;

c) de a se folosi de toate întocmirile partidului și de toate beneficiile, cari le mijlocește el;

d) de a primi ziarul partidului cu preț moderat, hotărât pentru membrii partidului.

4. Membrii sunt datori:

a) De a se supune în toate treburile politice hotărârilor partidului și ale organelor sale;

b) de a plăti pentru acoperirea cheltuielilor partidului birul național impus de partid.

III. Organele partidului.

1. Organe ale partidului sunt:

a) Delegații comunali;

b) adunările districtuale;

c) comitetele districtuale;

d) adunarea națională;

e) dirigența partidului;

f) cluburile deputaților.

2. Toate organele se constituie prin alegeri făcute prin aclamațiune. Numai dacă o cere a zecea parte a alegătorilor, alegerile trebuie să urmeze cu țidule secrete.

3. Alese sunt persoanele, cari intrinsec majoritatea absolută a voturilor date. Lipsind aceasta la întâia alegere, trebuie să se facă balotej între persoanele, cari la întâia alegere au intrunit cele mai multe voturi. Balotajului au să i-se supună totdeauna de douăori atâția, câți au să se aleagă. Voturile date unor persoane ne-supuse balotajului sunt nule și nu se socotesc. În cas de paritate a voturilor decizii soții.

4. Mandatul aleșilor durează atât de lung, cât respectivul period de legislatură a camerei senatului imperial. Alegerile nouă se vor face pentru adunările districtuale până în 8, pentru comitetele districtuale și adunarea națională până în

14 și pentru dirigența partidului până în 21 zile dela dizolvarea camerei înainte. Pentru vacanțele ivite în decursul fiecărui period, alegerea suplimentară va urma la proxima ședință a membrilor, respective a organului din chestie.

IV. Delegații comunali.

1. Delegații comunali sunt parte viriliști, parte aleși. Viriliștii sunt în fiecare comună parohii, superiorii și primarii români. Ceiaștii delegații comunali se aleg de membrii partidului din fiecare comună din mijlocul lor. Numărul lor total va fi așa de mare, ca tot la 50 de alegători să se aleagă câte un delegat. Fracțiuni mai mici de 50 trec de complete.

2. Alegerea se face într'o adunare a membrilor, convocată de un delegat al comitetului districtual.

3. Delegații comunali au să se îngrijească de interesele partidului și de munca națională în comunele lor. Secretarul local afară de aceasta trebuie să țină lista partidului și să încasseze și expedieze birul național, iar prezidentul local este organul executiv al comitetului districtual pentru comuna cutare.

V. Adunările districtuale.

1. Adunările districtuale se compun din delegații comunali ai tuturor comunelor ce se țin de același district electoral. De rând delegații acestia se adună după districtele electorale pentru cameră. Numai spre nominarea candidaților pentru dietă ei se adună după districtele electorale dietale.

Delegații comunelor ce nu se țin de un district electoral român, sunt însă situate în teritoriul lui, fac parte din adunările districtuale cutăruia. Delegații capitalei Cernăuți și ai comunelor din districtele electorale neromâne se întrunesc într'o adunare districtuală deosebită la Cernăuți.

2. Adunările districtuale se întrunesc în cas de trebuință la chemarea adresată tuturor delegaților comunali comitetului districtual. Ele pot lua hotărâri fără privire la numărul celor de față, însă numai în treburile cuprinse în ordinea zilei, sau admise de două treimi ale celor prezenți.

3. Adunările districtuale sunt chemate:

a) Să nomineze candidații pentru cameră și dietă;

b) să primească dările de seamă ale deputaților și să le voteze încredere sau neîncredere;

c) să hotărască birul național menit pentru trebuințele districtuale;

d) să aleagă comitetul districtual.

VI. Comitetele districtuale.

1. Comitetele districtuale se compun din 12 membri aleși de adunarea districtuală a fiecărui district electoral român pentru cameră, respective de adunarea districtuală din Cernăuți.

2. Comitetele districtuale sunt organele executive ale dirigenței partidului pentru districtul lor.

3. Îndată după alegerea lor, ele aleg din sinul lor un prezident, viceprezident, un secretar și un cassar. Prezidentul și în lipsa lui viceprezidentul convoacă după trebuință ședințele comitetului, conduce ședințele acestuia și cele ale adunării districtuale, iar secretarul poartă grije de corespondența partidului, și cassarul chivernisește banii partidului.

4. Comitetul districtual poate lua hotărâri dacă sunt de față prezidentul sau viceprezidentul și cel puțin șase membri.

VII. Adunarea națională.

1. Adunarea națională se compune din prezidentul partidului, din membrii dirigenței, din toți membrii comitetelor districtuale, mai departe din toți deputații din cameră și dietă, cari aparțin partidului și în urmă din funcționarul partidului și din redactorul ziarului.

2. Adunarea națională se întrunește la invitarea prezidentului partidului național creștin-social sau în lipsa lui a membrilor autorizați de dirigență după trebuință, însă cel puțin odată pe an înainte de ce începe sesiunea dietei, la chemarea adresată tuturor membrilor. Ea poate lua hotărâri fără privire la numărul celor de față, însă numai în treburile cuprinse în ordinea zilei, sau admise de două treimi ale celor prezenți.

3. Adunării naționale sunt rezervate:

a) Votarea și modificarea statutului partidului;

b) hotărârea principia'ă a direcțiunii politice a partidului;

c) deciziunea în toate certele din sinul partidului și excluderea membrilor;

d) evaluarea birului național pentru trebuințele întregului partid;

e) nominarea candidaților pentru cameră și dietă, în caz că adunarea districtuală chemată nu ia o hotărâre respectivă.

f) alegerea dirigenței partidului.

VIII. Dirigența partidului.

1. Dirigența partidului se compune din prezidentul partidului național-creștin-social și din 12 membri aleși toți de adunarea națională. Deputații nu pot face parte din dirigență; ei însă au dreptul să asiste la ședințele dirigenței cu vot consultativ.

2. Ea este organul executiv al partidului.

3. Dirigența partidului este chemată:

a) Să țină în evidență membrii partidului;

b) să chivernisească banii partidului;

c) să editeze și să condacă ziarul partidului;

d) să iee informațiuni și sfaturi dela membrii partidului în toate afacerile juridice și economice;

e) să apere interesele partidului;

f) să hotărască în liniamente generale acțiunea deputaților și problemele considerate de actuale.

4. Dirigența partidului îndată după alegerea ei alege din sinul ei doi viceprezidenți, un secretar, un cassar, doi directori ai presei și un director al biroului de informațiune.

Prezidentul, iar în lipsa lui viceprezidentul chemat după vechime convoacă după trebuință și conduce ședințele dirigenței și ale adunării naționale, secretarul grijește de corespondența partidului, directorii presei supraveghează sub controla prezidentului ziarul partidului și directorul biroului de informațiuni conduce întocmirea aceasta.

5. Pentru muncă efectivă, dirigența partidului poate numi funcționari și redactori plătiți.

IX. Cluburile deputaților.

1. Cluburile deputaților se compun din toți deputații ce se țin de partid, aleși pentru respectivele corpuri legiuitoare.

2. În cadrul statutului al direcțiunii hotărâte de adunarea națională și al liniamentelor satorite de dirigența partidului ele hotărăsc independente asupra procedurii lor.

X. Dispoziții tranzitorice.

Până la constituirea organelor provăzute în statutul prezent, prezidentul partidului și prezidenții districtuali, cât și membrii dirigenței și ai comitetelor districtuale se vor proclama în cadrul păcutului încheiat între fostul partid apararist și fostul partid democratic în adunarea națională ce are să se conchieme de delegații ambelor fracțiuni.

Din România.

Înăugurarea bibliotecii „Ligei Culturale”. Duminecă, la orele 10, s'a făcut în București înăugurarea bibliotecii „Ligei Culturale”, în localul acesteia, din strada Fântanei numărul 1. S'a oficiat întâiu o scurtă slujbă religioasă, apoi a vorbit profesorul universitar D. Onciu. A arătat, că numai în capitala București nu există în întreaga Europa o bibliotecă accesibilă pentru publicul cel mare, pentru că biblioteca Academiei Române și a fundațiunii Carol I nu sunt pentru publicul cel mare. Librarul Sococ a înființat singur o mică bibliotecă în București pe seama publicului, iar acum vine „Liga Culturală” care urmărește unitatea culturală a tuturor Românilor și pune o frumoasă bibliotecă la dispoziția tuturor celor setoși după cultură. Biblioteca aceasta, cu 10.000 de volume, se datorește munificenței unui om de inimă, unui bun Român și bun patriot, care a donat-o Ligei, pentru a o pune la dispoziția marelui public bucureștean. Fiind învitată din intenții frumoase, dorește, ca biblioteca „Ligei Culturale” să trăiască, să înflorească și se dea roade bogate și îmbelșugate pentru întărirea neamului românesc.

Vorbește apoi Sava Somarescu, prezidentul „Ligei Culturale”, care-și exprimă nespusa bucurie pentru era nouă ce începe a se arăta în viața publică din regatul român. Curentul naționalist se întărește și se manifestă tot mai bine și mai puternic, ca chizășie pentru viitorul neamului românesc. Promite a griji bine de prețioasa bibliotecă dată în administrare „Ligei Culturale”, și dorește, ca publicul să o folosească cu succes, pentru că să se vadă roadele pe cari trebuie se le astepte neamul românesc.

La actul de înăugurare a participat un public foarte numeros și dist ns.

Chestiuni școlare.

Cum am putea mai ușor prevedea copiii dela școalele noastre populare confesionale cu manualele școlare?

Nu numai legile școlare actuale, dar și spiritul timpului de azi cere în școalele populare sporiu mai mult și mai mare decât în trecut, în cele ce privește învățământul elementar.

De sine înțeles, că pentru ca să poți face sporiu și pentru a ajunge la rezultatul dorit, e de lipsă ca școala să fie provăzută cu aparatele de lipsă, și în prima linie elevii să fie provăzuți cu manualele școlare.

Durere însă, că pe poporul nostru în cele mai multe locuri, — ba se poate zice că în general, — la ce îi este de folos, îl poți trage mai cu greu, deci tot așa și la aceea, ca să jertfească pentru copiii lui, cumpărându-le cărțile și reovisitele de lipsă în școală, și că în cele mai multe școale, chiar lipsa de cărți și de reovisite de scris este cea mai mare pricină, care împedecă mersul învățământului regulat și rezultatul dorit.

Vorbesc din prăcsă, căci în decursul alor șapte ani decând funcționez ca învățător, — servind în acel interval în 3 locuri — cele mai mari greutăți le-am avut cu procurarea cărților necesare pentru școlari. Unii părinți să plătesc cu aceea că: „N'am de unde“ alții că: „Cine are lipsă, ca să umele copiii la școală să le cumpere și cărți“, e ar alții: „Că doar n-o să fac popă din el“, și alte multe vorbe nesocotite.

Așa apoi, până se poate prevedea o parte a școlarilor cu cărți, vine Crăciunul, e ar o parte fără de ele rămâne până la examen. Pe lângă astfel de împrejurări, nu e mirare, dacă sunt obiecționați învățătorii, că nu fac sporiul cerut, căci de ar fi nesdrăvni chiar, tot nu poate face nimic.

Mulți vor zice, că din explicațiile și din povestirile învățătorului învăță copiii mai mult ca din carte. E drept, dar pe lângă acestea, dacă nu are și cărți de unde să cetească și se repeteze și acasă aceea ce a auzit în școală, puțin îi rămâne în memorie.

Acest scăzământ al școalelor noastre nu-l cauzează numai neinteresul părinților, ci și prețurile prea mari ale cărților noastre didactice. Pe când o carte pentru clasa a V—VI a școlii de stat costă 60—80 fileri, la noi un abecedar costă 40—50 fileri. Statul și alți susținători de școale să îngrijească, ca copiii mai săraci să capete cărțile gratuit, noi însă prea puțin facem în privința aceasta.

Ar fi de dorit deci, ca în ce privește cărțile didactice să nu nisim la câștiguri materiale ci morale, și să se reducă prețul acelor la minimul posibil, e ar pentru a ajunge rezultatul dorit, să se pună din partea celor competenți premii pentru lucrarea, respective compunerea de astfel de cărți.

Pentru ca la cas, dacă s'ar face aceasta și dacă voim, ca și copiii dela școalele noastre populare să fie provăzuți cu cele de lipsă, modesta mea părere ar fi: să se impună tuturor comunelor susținătoare de școale să depună din averea bisericești odată pentru totdeauna — în comparație cu copiii deobligați de școală din loc — o sumă oarecare, din care apoi pe baza unei consemnări, făcută de învățător în conțelegere cu parohul, s'ar procura atâtea cărți, câte ar fi de lipsă pentru toți școlarii.

Acele cărți apoi cu începerea anului școlar s'ar împărți între școlari, cu strictă observare, ca se le păstreze în cea mai mare curățenie și integritate, făcând învățătorul în fiecare săptămână control asupra lor. Despre distribuirea cărților, învățătorul ar avea datoria să a purta o consemnare, pe baza căreia la finea anului școlar le-ar lua îndărăt și le-ar păstra pentru viitor, și așa mai departe.

Deoarece însă, pe lângă toată grija, tot răsfoind prin ele, cu timpul, în 4—5 ani s'ar strica acele cărți, și ca atunci comuna să nu fie silită a mai jefi așa o sumă mare deodată pentru a procura altele, părerea mea este, să se pună pentru folosirea acelor o tacsă anuală de 8—10 fileri de fiecare carte, căci în cât cunosc împrejurările d. e. un părinte a unui școlar de cl. IV-a sau a V-a, mai bucuos ar plăti 80 fil. până 1 cor. pe an, decât 6—7 cor. Taxele ce s'ar încasa, să se administreze separat sub numele de „Fondul cărților școlare“ e ar în cât ar fi de lipsă, să se impună comunelor trecerea în buget a unei sume de cam 10 cor. anual pentru sporiirea acelu fond. S'ar spori acest fond și din venitele petrecerilor arangiate anume pentru acest scop. Din acest fond apoi când ar fi lipsă s'ar putea procura alte cărți noi. Prin asta am ajunge patru foloase deodată și anume: 1. Am ușura și

pe învățător și și pe școlari și am ajunge la mai mari rezultate în ale învățământului, fiind școlarii provăzuți cu cărți la timp. 2. Am ușura pe părinți. 3. S'ar deprinde copiii de mic la păstrarea posesiunii străine. 4. Părinții și-ar da mai bucuos copiii la școală, neavând atâtea spese.

Fiind aceasta o chestie importantă școlară, care tae adânc în dezvoltarea învățământului poporal și în interesele noastre culturale, ar fi de dorit, ca forurile superioare școlare, comitetele parohiale, preoții și învățătorii, să se ocupe amănunțit și cu toată seriozitatea de această chestie, care pusă în praxă, ne-ar aduce foloase, ajungându-ne mai curând scopul.

Ioan Sântimbrean
învățător.

NOUȚĂȚI.

Intregire. Din raportul nostru din numărul trecut despre adunările populare din comitatul Sibiiului a rămas necules un șir, în care se spunea, că în Fofeldea a vorbit „frumos și pe înțelesul tuturor domnul I. A. de Preda din Sibiiu și a vorbit“ și Dr. N. Comșa, acest neîntrecut orator poporal. Facem întregirea necesară.

Domnul Alexe Onițu, ales în adunarea generală extraordinară din urmă a societății de asigurare „Transilvania“ din loc, membru în consiliul de direcțiune, și-a dat demisia din acest post, în care de altcum a fost ales în absența sa.

Adunare poporală. În Lăpușul unguresc se ține adunare poporală în 9/22 Octomvrie 1908, la orele 2 d. a. ca program următor: Deschiderea adunării și constituirea. Vorbiri în cauza votului universal. Propuneri. Închiderea adunării.

Darul Regelui. Maiestatea Sa Împăratul și Regele Francisc Iosif I a dăruit poliștului Csikos din Budapesta suma de 500 cor. La o demonstrație socialistă, Csikos a fost vulnerat, și calul de sub el a fost împușcat. Maiestatea Sa l'a despăgubit cu suma trimisă și înmănuată poliștului prin căpitanul suprem de poliție din capitală.

Milioane spre scopuri filantropice. Pe lângă miliardarul Carnegie, din America, care a dat până acum multe milioane pentru scopuri de binefacere, trebuie pus și John Kenvede, un alt bogătan american, care asemenea a dat până acum douăzeci și cinci de milioane pentru scopuri culturale și de binefacere. E de notat, că de nasteri ambii sunt din Scoția, Carnegie și Konvede. Au trecut însă ca băieți în America, unde prin singură și cumpătare au ajuns la frumoasa stare materială de astăzi.

Profesor — orb. Ministrul de instrucție publică din Italia a numit profesor de filosofie la liceul din Massa pe August Romagnoli, care e orb din naștere, dar cu o voință și sârguință de fier a făcut studiile cu ajutorul simțirei, și și-a înșușit o dexteritate extraordinară, mai ales în științele clasice. În urmă a luat și doctoratul în filosofie. În mai multe orașe din Italia a ținut conferințe publice despre rezultatele meditațiilor sale filosofice. A scris și o carte interesantă, despre simțirile oamenilor născuți orbi și despre psihologia acestora.

De osută treizeci și șase de ani. În Tiflis trăiește un sergent major din armata rusă, care a împlinit anul al 136-lea al etății. Il chiamă Schmidt-Nicolae-vici Andrei. S'a născut la anul 1772 și a fost soldat dela 1796 până la 1857, când a fost trecut la penzie. Are foarte multe decorațiuni, pentru că nu a fost războiu la care să nu fi luat parte. De când a fost trecut la penzie, primește 1200 ruble pe an. E și acum pe deplin sănătos, aude bine, vede bine, vorbește și și aduce aminte de toate întâmplările prin cari a trecut. În viața întreagă nu a fost bolnav niciodată, nu a beut nici o picătură de rachiu sau alte beuturi alcoolice și nu a fumut.

Nașterea lui Arhimede. La anul 1913 se împlinește al 22-lea centenar dela nașterea lui Arhimede, când se vor aranja mari serbări la Siracusa. Cu ocazia aceasta scriitorul dramatic italian Gabriel D'Annunzio va scrie o piesă nouă, care se va reprezenta în teatrul din Siracusa. În scopul acesta va face o călătorie de studii prin Grecia, încă în iarna aceasta.

Prezidentul Roosevelt. Despre actualul prezident al Statelor-Unite din America scrie o gazetă franceză, că după ce nu va mai fi prezident, adevă după ce se va face noua alegere de prezident, se va duce la vânătoare în Africa, iar de acolo va trece în Europa, pentru că în Anglia, la universitatea din Oxford, se iee doctoratul în drept. Va merge și la Paris, pentru că să asculte câteva prelegeri la Sorbona.

Mort la pertractare. La o judecătorie cercuală din Galiția s'a prezentat avocatul Folusievici pentru a apăra un client în procesul ce i se intentase. Avocatul și-a rostit vorbirea de apărare, pledând cu multă căldură în favorul clientului său, dar în momentul în care și-a terminat vorbirea, a căzut jos la pământ, și după câteva svârcoliri și-a dat sufletul. Medicii chemați să-i deie ajutor, au constatat intrarea morții, în urma unei apoplexii de inimă. Avocatul era de 59 ani.

La fondul de 20 bani al „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu“ pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit: Ioan Petrișor, paroh (Alține) soția sa Ana, flica lor Ana căs. Trif, ginerelul lor Pompei Trif, paroh (Aita mare) și fiul lor Aurel, stud., fie care câte 20 bani, Elena Roth, în amintirea tatălui său Iosif Roth, muzicant, repozat în Caransebeș, 1 cor. și Vic. Tordășianu, prezid. 10 bani.

Trenul și boul. Pe o linie ferată din Italia, poate că cu intențiuni de sinucidere, un bou s'a fost pus între șine, tocmai în momentul când trenul se apropia de locul pe care se afla boul. Băiatul care avea să-i poarte de grijă, l-a lovit destul cu biciul, ca să iase dintre șine, dar boul nu i-a dat ascultare. Trenul se apropie și trece peste bietul bou, care a scos niște rănete atât de puternice în momentul catastrofei, încât s'au adunat toți oamenii din apropiere, ca să vadă ce e? Dar s'a întâmplat și altă nenorocire, afară de uciderea boului. S'a răsturnat mașina, și după ea și alte vagoane cu marfă, dar călătorii, ca prin minune, au rămas teferi, cu excepția unei bătrâne, care a primit niște rane mai ușoare la picior.

Ciocnirea de trenuri. În Belgia, lângă Tarlemont, s'a ciocnit un tren de persoane cu alt tren de marfă, în urma cărei întâmplări au fost omorâți doi oameni, iar cincisprezece au fost răniți foarte grav, astfel, că și din aceștia vor mai muri câțiva.

E interesant anunțul de noroc al lui S. Heckscher senr. Hamburg, din numărul acesta al foii noastre. Această casă și-a câștigat un renume bun prin solvarea promptă și discretă a sumelor câștigate, atât aici, cât și în împrejurime, încât pe oricine îl facem atent asupra anunțului de pe pagina a patra a acestui ziar.

Cea mai mare putere naturală vindecătoare, cunoscută de toată lumea, e electricitatea. Autorități medicale special recunosc electricitatea, ca singurul mijloc de vindecare folositor și sigur. Creerii și trupul omenească compun baterie electrică, nervii conducerea electrică. — Simțământul prins de nervi compune mersul electric, prin urmare mișcarea organelor se bazează pe electricitate. Este fapt constat, că în cele mai multe cazuri de boală, electricitatea e metoda de vindecare. Se folosește deci electricitatea. „Electro-Vitalizer“ e cel mai ideal aparat electric de vindecare, ceace se descrie amănunțit în cartea acum apărută: „Metoda electrică modernă de vindecare“. Acest tratat folositor se trimite gratis și franco în plic închis prin inst. „Electro-Vitalizer“ ord. med., Budapesta, Károly körút 2. Mezzanin 56.

Teatru german.

Sesiunea teatrală germană s'a deschis ieri, Marți, cu o nouă piesă a lui G. Hartmann, intitulată „Friedensfest“. E o piesă realistă, cu figuri luate din viață, cu oameni așa cum sunt, nu cum am vrea să fie. Ni se zugrăvesc în ea urmările unei educații greșite, din care ies oameni, cari nu știu ce fac și ce vreau, cu toată în fond nu sunt răi. O adevărată catastrofă familiară, că atunci când se adună toți în jurul pomului de Crăciun, se iau la — ceartă. Publicul, care a umplut teatrul, nu s'a prea însuflețit pentru piesă, și cu toate că artiștii au jucat bine, unul ca unul, nu i-a prea onorat cu aplauze. Astăzi, Mercuri, se dau piesele: „Der kleine König“, comedie franceză în 2 acte și „Frauenkampf“, comedie franceză în 3 acte. Începutul teatrului la orele 7-precis.

ECONOMIE.

Examenul dela școala agronomică.

La școala agronomică a consistoriului arhidiecezan gr.-ort. român din Sibiiu, înființată în Sibiiu, pe teritoriul de vre-o 20 de jughere catastrale, puse consistoriului la dispoziție din partea domnului propriet. Alexandru Lebu, s'a ținut examenul în 13 Octomvrie n. de la orele 2 până la 5 d. a.

A fost primul examen dat de această unică școală economică, pe care o avem noi, Românii din Ungaria și Transilvania.

Examenul a fost condus de domnul I. A. de Preda, fisc consistorial, în calitate de comisar al consistoriului, fiind de față și alți membri ai consistoriului și persoane, cari se interesează de progresul poporului nostru pe toate terenurile vieții.

Cei 5 elevi ai școlii au fost examinați din toți ramii agriculturii și anexelor ei: din egrologie, cultura plantelor, cultura animalelor domestice, cultura pomilor, cultura viței de vie ș. a. și toți au dovedit, prin răspunsurile lor precise, cunoștințe frumoase și orientare mult promițătoare în vastul teren al agriculturii.

După examenul teoretic s'a continuat examenul practic, îndeosebi în grădina de pomi și de legumi, bine lucrate și înzestrate îndeștel cu pomi și tot felul de legumi.

S'a vizitat apoi întregă economia: câmpul pentru cultura nutrețului artificial, șura cu nutrețul recoltat, grajdurile, cele 12 vite, vaci și viței de rasa Pinzgau, ocolul rămătoarelor etc., — toate în cea mai bună regulă.

Di conducător A. Cosciuc s'a dovedit un harnic organizator al economiei, și un zelos și priceput învățător, iar afară de școală știm că e un propagator fără preget al cunoștințelor economice la poporul nostru, fie pe calea Reuniunii agricole române din comitatul Sibiiului, fie pe calea desp. Sibiiu al „Asociațiunii“.

Cărți și reviste.

„Luceafărul“ nr. 20, a apărut cu următorul sumar: Cat. Theodorian: Tătuou. Aron Cotruș: Cântec (poesie). O. C. T.: Pictorul Aman. Victor Eftimiu: Din seara cu sfârșiri de stele (poesie). Oct. Goga: Tragedia omului de Emeric Madaș (trad.) O. A. Tăslăuanu: Synnöve Solbakken de Björnsterne Björnson (trad.) I. U. Soricu: Ocea-nul cântă (poesie). H. P. Petrescu: Cântec (poesie). Cronică: Un teatru studentesc, de H. P. Petrescu. Filaret Musta, episcop al Caransebeșului. Abecedar pentru analfabeți. Jubileul unui liceu din Basarabia. Știri. — Poșta Redacției. — Poșta Administrației. Ilustrațiuni: T. Aman: Jocul Bătutei, Moș Neagu, Țigancă, Bivolii, Chirigiu, După urzici, Mama pictorului, Pictorul T. Aman, de el însuși. Muzeul Aman.

Biblioteca Copiilor și a Tinerimei de A. O. Maior, volumul IV, Sibiiu 1909. Preț 1 cor. Pentru România 1 leu 30 bani. O cartică de 104 pagini, cu următorul cuprins: Împărăția lui Moș-Iene, de A. O. Maior, cu o ilustrațiune. Crăciun, poesie de Maria Cunțan. Mira, fată de împărat, de Ioan Lăpădatu, Menajeră, de Marian Sasu, cu 8 ilustrații. Bolnava, imitație după Bolnavul închipuit, de Moliere, din franțuzește, de A. O. Maior. Cotoeul înțelept, din nemțește, de A. O. Maior, cu 2 ilustrațiuni. O ghicitoare, de A. O. Maior, cu 2 ilustrații. Recomandăm părinților cartea, ca lectură foarte bună pe seama copiilor lor. Să poată comanda, împreună cu volumele anterioare, dela librăria arhidiecezană din Sibiiu.

Prosperarea gingașei plante omenești.

Nu odată s'a făcut comparație între copilul mic și o plantă tineră și fragedă pe care grădinarul, care vrea ca ea să crească, trebuie dela început să o ferească în fiecare zi de căldură și de frig, de vânt și de furtună, să o îngrijească, să o stropască și s'o curețe, să o încunjure cu țărână nutritivă. Comparația aceasta este într'adevăr potrivită. Frageda plantă omenească, adevă copilul nu este îngrijit de grădinar, bine înțeles, ci de o grădiniară, care zi și noaptea nu se gândește la alt ceva, decât la dragutul ei vâstar. Pentru frageda plantă omenească este de sigur vechia, simplă, și neartificioasă

făină lactată Nestlé

adeacă forma îmbunătățită a popularei coci de pezmite cu lapte, hrana cea mai bună care-i garantează dezvoltarea cu cea mai mare siguranță.

Eftin de vânzare!

4 cai buni, tari și fără defecte împreună cu 2 care și hamuri, în-deosebi potrivite pentru dusul materialului de zidit. Doi cai potriviți și pentru trăsura ușoară. Deslușiri în Quergasse Nr. 22, etagiul II.

(299) 1-2

Ad Nr. 11408 Bis.

[300] 1-3

Concurs din oficiu.

Devenind vacantă parohia de clasa II Cristur din tractul protopopesc al Devei în urma pensionării parohului de mai înainte, prin aceasta să publică concurs cu termen de 30 zile, calculat dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele parohiei sunt cele indicate în coalele B. făcute cu privilegiul regulării venitelor din parohii pe temeiul art. de lege XIV din 1898. Noul paroh va putea ocupa parohia numai la 1 Ianuarie stilul nou 1909.

Ceice reflectează la această parohie să se prezenteze în comună, spre a cânta, predica sau sluji.

Cererele de concurs se înaintează la oficiul protopopesc al Devei, respective P. O. D. Iosif Morariu, protopop în Dobra (Hunyad Dobra) de prezent administratorul tractului vacant al Devei.

Sibiiu, din sedința consistorului arhidiecezan ca senat bisericesc, ținută la 7/20 Octomvrie 1908.

Consistoriul arhidiecezan.

Nr. 160/1908.

[298] 1-3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 12 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră din Beia — filia la Archita (Erked).

Emolumentele sunt 400 coroane dela stat, 100 coroane din repartitie dela popor, 100 coroane din lada bisericești, 5 ferdele de grâu, 5 feldere de ovăși și 2 stângini lemne de foc pentru învățător.

Învățătorul ales este deobligat a fi și cantor în regulă la biserică și la toate funcțiunile, dela cari va căpăta a 5-a parte din venile stolarilor.

Cererele instruite conform legii să se trimită subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Cohalm, în 4 Octomvrie 1908.

Oficiul protopresbiterial al Cohalmului în conțelegere cu comitetul parohial din Beia.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Nr. 527/1908 prot.

[296] 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de învățător dela școala confesională gr.-or. română din Brașovul vechiu, se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele: salar anual de 1200 coroane solvibile anticipative în rate lunare din cassa bisericești, cuartir liber și grădina pentru legumi.

Dela învățătorul care va fi ales la acest post să cere, ca să propună și religiunea în școală, să fie cântăreț bun cu cunoștințe temeinice muzicale, obligat fiind a instrui și conduce corul bisericesc.

Să mai recere ca alesul să instruiască copii în cântările bisericești, și Duminecă și sărbătoarea să cânte cu școlarii răspunsurile liturgice în sta biserică.

Cuincenalele se compută dela alegere numai după 5 ani de serviciu neîntrerupt la această școală.

Concurenții la acest post au a-și așterne cererile instruite conform legilor în vigoare Prea Onorabilului oficiu protopresbiterial gr.-or. al Brașovului în termenul sus indicat, îndatorăți fiind a să prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă și sărbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și spre a se face cunoscuți poporului.

Despre serviciile prestate eventual la alte școli precum și despre conduita morală — se cere în mod inominis — atestate speciale dela oficiile parohiale ca direcțiuni școlare.

Brașovul-vechiu în 25 Septemvrie st. v. 1908.

Comitetul parohial dela biserică gr.-or. a „Sfinței Adormiri”:

Iosif Maximilian
par. și prezid. com. par.

Văzut:

Vasile Voina
protopop.

Viță de vie al-toită

expediază sorte curate, sub garanție, în sortiment bogat, de ani cunoscută și solida firmă:

Prima plantatiune de vițe de pe Târnave.

Proprietar: **FR. CASPARI**,
Mediaș, Nr. 62 (Transilvania).

Rog a cere catalog ilustrat!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fi care posesor de vie a-și cere informațiuni despre soliditatea numitei firme, dela persoane cunoscute. (292) 4-34

Vă rog convingeți-Vă! Imposibil mai ieftin!

Un orologiu de buzunar, remontoir de nichel, punctuos (fără cilindru) cu sistem Roskopf-Patent, bogat gravat, cu lanț elegant și bine argintat, cu prețul bagatel de numai (272) 10-10

cor. 350, 3 bucăți cor. 950.

Garanție 3 ani, trimite prin ramburs sau contratrimiterii banilor prin mandat, firma

Michael Horowitz

Casă de export „Cracovia”, Ditelg. Nr. 57/50.

Cataloge bogat ilustrate gratis și franco.

Căștigul cel mai mare ev. 600,000 M.

Anunț de noroc!

Căștigurile le garantează statul.

Invitare la participarea Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg marelui loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci

cu siguranță trebuie câștigate!

Căștigurile principale ale acestei loterii cu privilegiu sunt următoarele: Cel mai mare câștig este în cazul cel mai norocos de 600,000 M.

1 Premiu à 300,000 Mărci.

1 „ „ 200,000 „

1 „ „ 60,000 „

1 „ „ 50,000 „

1 „ „ 45,000 „

1 „ „ 40,000 „

1 „ „ 35,000 „

1 „ „ 30,000 „

1 Căștig „ 100,000 „

1 „ „ 60,000 „

1 „ „ 50,000 „

1 „ „ 40,000 „

1 „ „ 30,000 „

7 Căștiguri „ 20,000 „

1 Căștig „ 15,000 „

11 Căștiguri „ 10,000 „

46 „ „ 5,000 „

103 „ „ 3,000 „

163 „ „ 2,000 „

539 „ „ 1,000 „

693 „ „ 300 „

181 „ „ 200 „

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 căștiguri și 8 premii, așa încât aproape jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Cel mai mare câștig de cl. I. este în cazul cel mai norocos de 50,000 M., se urcă în cl. II-a la 55,000 M., în cl. III-a la 60,000 M., în cl. IV-a la 65,000 M., în cl. V-a la 70,000 M., în cl. VI-a la 80,000 M., în cl. VII-a la 600,000 M.

Pentru cl. I. a cărei tragere se stabilește oficios, costă

losul original întreg . . . Cor. 7-

losul original de jumătate „ 3 50

losul original de un sfert „ 1 75

Depunerile pentru clasele următoare, precum și conspectul exact al căștigurilor se pot vedea din planul de loterie oficios, provăzută cu emblema statului, care la cerere li trimite gratis și franco.

Fiecare dintre participanți primește dela mine imediat după tragere lista oficioasă.

Plătirea și trimiterea căștigurilor se face din partea mea direct interesatului în cauză prompt și sub cea mai strictă discrețiune.

Comandă rog a se face prin mandat postal sau și prin ramburs.

Adresați-Vă cu comanda din cauza tragerii apropiate, cel mult până la

30 Octomvrie

cu toată încrederea la (291) 4-5

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft in Hamburg.

Nr. 580/1908

[302] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător ambulant dela școala din comunele Luncoiul de sus și Podele să descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” pre lângă salar de 600 cor. din repartitie și anume: 300 cor. dela comuna Luncoiul de sus și 300 cor. dela comuna Podele, cuartir, și lemnele de lipsă pentru încălzit.

Concurenții au să aștearnă în termenul deschis, cererile instruite conform normelor în vigoare. Cei cu praxă au să alăture documente de serviciu neîntrerupt, eventual a dovedi, că din ce motiv a întrerupt praxa.

Brađ, la 2 Octomvrie 1908.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasiliu Dămian
protopresb.

Nr. 914/1908 protop.

[301] 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului vacant de paroh în parohia de clasa II. Vărd, protopresbiterial Agnita, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul susindicat și cu prealabila încredințare a acestuia, să

se prezinte în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserică pentru a cânta eventual a oficia și cuvânta.

Agnita, 1 Octomvrie 1908.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Agnita în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 766/908.

[294] 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă de clasa a doua, Ucea-superioară, protopresbiterial gr. or. al Avrighului, pe baza rezoluțiunii Preavenabilului Consistor arhidiecezan din 7 Maiu 1908 nr. 5146 B. prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fașionate în coala (B) pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și subștearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiterial gr. or. al Avrighului în Avrigh (posta Avrigh, Felk, Szebenvár-megye) până la termenul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la sfânta biserică, spre a cânta eventual celebra și cuvânta și a face cunoștință cu poporul și poziția locului.

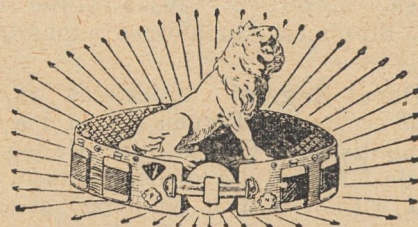
Avrigh, 25 Septemvrie 1908.

Oficiul protopresbiterial gr. orient. al Avrighului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Ioan Căndea
protopresbiter.

Este în general cunoscut, că

ELECTRICITATEA

folosită în forma și puterea adevărată este în prezent cel mai sigur factor vindecător, în special în cazuri de nervositate, neurastenii, reumatism, dureri de spate și cap, dureri de stomach și intestine, slăbiciune de inimă, paralizare etc. și tot felul de slăbiciuni.

Aceste două favoruri sunt împreunate în cel mai genial chip în **ELECTRO-VITALIZER**-ul nostru.

De simțiți dar, că vă e sănătatea atinsă, că vă dispar puterile, nu întârziati a vă adresa cu toată încrederea institutului nostru condus de medici și dacă trimiteți cuponul acesta, primiți în plic închis gratis și franco, opul nostru bogat ilustrat, despre: **Tratatamentul electro-terapiei-moderne**.

(287) 3-4

Institutul Electro-Vitalizer ord. de medici, Budapesta, Károly körut 2. Mezzanin 56.

DI Gavril Herczeg din Karásonod, serie:

Folosirea de 6 luni a aparatului Elektro-Vitalizer, mi-a scăpat pe soa ră mea de următoarele suferințe: nervositate, dureri de cap, bătăi de inimă, oboseală, lipsă de apetit și de simțirile de spaimă; pentru ceea ce prea st. Dle Doctor vă sunt dator cu cea mai mare recunoștință. Aparatul îl voi recomanda cu cea mai mare căldură. Vă dau voie a da această epistolă publicității, căci conținutul ei corăspunde pe deplin adevărului.

Coupon pentru carte gratuită.

Cătră Institutul Electro-Vitalizer ord. de medici, Budapesta, Károly körut 2. Mezzanin 56. Vă rog trimiteți-mi opul: pentru domni, pentru dame.

Un tratament asupra electro-terapiei-moderne, gratis și franco în plic închis.

Numele: _____

Adresa: _____

Panorama originală a lumii.

(Filiala Pasagiului Berlinez).

Piața mare Numărul 9

lângă palatul lui Brukenhal.

Intrare și privire în orice timp al zilei

dela 9 oare dimineața până la 1/10 seara.

De Luni în 18 Octomvr. până Duminecă în 24 Octomvr. 1908:

O călătorie din Lemberg în Tatra mare.

Prețuri de intrare: Pentru oameni mari 40 b., copii, școlari și soldați 20 b., Blocuri cu 6 bilete cor. 180, Blocuri pentru școlari a 7 bilete cor. 1—, Mercuria și Sâmbăta până la 5 oare intrare cu 12 b. pentru copii și elevii tuturor institutelor. Bilete pentru societate 100 bucăți cor. 25—.

In fiecare săptămână altă serie.

(235) 9—

Seriile odată predate nu se repetă.

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Kőbánya (Steinbruch)

se recomandă cu înzistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depozitul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 96—

Sibiiu — Nagyszeben.